

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Н.М. Влащенко

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до організації самостійної роботи
та виконання практичних завдань з дидактичним забезпеченням з дисципліни

„Інвестиційний менеджмент”

(для студентів всіх форм навчання спеціальності
7.050201, 8050201 – «Менеджмент організацій»,
спеціалізації «Менеджмент готельного, курортного і туристського сервісу»)

ХАРКІВ – ХНАМГ - 2009

Методичні вказівки до організації самостійної роботи та виконання практичних завдань з дидактичним забезпеченням з дисципліни „Інвестиційний менеджмент” (для студентів для студентів всіх форм навчання спеціальності 7.050201, 8050201 – «Менеджмент організацій», спеціалізації «Менеджмент готельного, курортного і туристського сервісу»). Укл.: Влащенко Н.М. – Х.: ХНАМГ, 2009. – 39 с.

Укладач: Н.М. Влащенко

Рецензент: Д.е.н., проф. І.М. Писаревський

Рекомендовано на засіданні кафедри туризму і готельного господарства, протокол №1 від 27.08.2009 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.....	5
2. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ.....	8
3. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ.....	11
4. МЕТОДИКА ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.....	13
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	27
ДОДАТКИ.....	28

ВСТУП

Научно-технічний прогрес визнається провідним фактором як розвитку економіки в цілому, так і економічного розвитку підприємства. У західній і вітчизняній літературі це пов'язується з поняттям активізації процесу інвестування.

Інвестиційна діяльність підприємства є найбільш суттєвим важелем його довгострокового розвитку й забезпечення конкурентоздатності. У зв'язку з переходом на ринкові умови господарювання особливої ваги набуває управління інвестиційною діяльністю підприємства й забезпечення ефективності використання інвестиційних ресурсів. Внаслідок цього важливим завданням є підготовка кваліфікованих фахівців у сфері інвестиційної діяльності, які знають специфіку процесів формування оптимального портфеля фінансових інвестицій та управління ним з урахуванням особливостей нормативно-правового забезпечення інвестиційної діяльності.

Метою вивчення дисципліни є формування знань і навичок з розробки інвестиційної стратегії підприємства, аналізу інвестиційної привабливості проєктів, методів оцінки їх ефективності, ризиків, ліквідності, формування інвестиційного фінансового портфелю та програм реальних інвестицій підприємства.

Предмет вивчення дисципліни – інвестиційна діяльність організацій.

Під час навчання студенти ознайомляться з методологічними засадами та інструментарієм інвестиційного менеджменту, основами розробки стратегічних напрямів інвестиційної діяльності підприємства та стратегії формування інвестиційних ресурсів.

Курс дисципліни «Інвестиційний менеджмент» дає знання про основи управління фінансовими інвестиціями, про особливості реалізації інвестиційних проєктів на підприємствах готельного господарства і туризму. Тематика курсу дає знання з нормативно-правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні й за кордоном, про значення управління інвестиціями для підвищення привабливості підприємств з погляду забезпечення їх сталого розвитку.

1. ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Теми практичних (семінарських) занять

Семінарське заняття – форма навчального заняття, спрямована на закріплення студентами теоретичних знань, отриманих на лекціях, під час самостійного вивчення матеріалу дисципліни та при виконанні індивідуально – наукової роботи (розрахунково-графічного завдання, курсової роботи).

Практичне заняття – форма навчального заняття, спрямованого на формування вмінь та навичок виконання певних видів роботи, а саме проведення аналізу й подання обґрунтованих висновків щодо застосування методичного інструментарію управління інвестиціями.

З кожної теми викладач проводить семінарське заняття (див. табл. 1), на якому організує обговорення із студентами питань з тем, визначених робочою навчальною програмою, формує у студентів вміння та навички практичного застосування теоретичних положень навчальної дисципліни шляхом індивідуального виконання відповідно сформованих завдань.

Завдання містить проведення попереднього контролю знань, умінь, та навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язання контрольних завдань, тестовий контроль, перевірку та оцінювання.

Підсумкові оцінки за кожне заняття вносять у журнал. Оцінки, отримані студентом на семінарських заняттях, враховують при виставленні поточної оцінки за змістовими модулями з навчальної дисципліни „Інвестиційний менеджмент”.

Проведення практичного заняття базується на попередньо підготовленому матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння студентами необхідними теоретичними положеннями, пакети завдань різного ступеня складності для розв'язання їх студентами на занятті, групи письмових та усних питань за темою практичного (семінарського) заняття.

План проведення практичних (семінарських занять) наведений в табл. 1.

Таблиця 1 – План проведення практичних (семінарських) занять
(денне/заочне навчання)

Назва теми	Зміст практичної роботи (опрацьованих питань)	Кількість ГОДИН	Література
Модуль 1			
ЗМ 1. Теоретичні й методичні основи інвестиційного менеджменту			
1	2	3	4
Тема 1. Теоретичні засади інвес- тиційної діяльності	1.1. Сутність та економічне значення інвес- тування. 1.2.Класифікація інвестицій. 1.3. Основні поняття та суб'єкти інвести- ційної діяльності. 1.4. Методичний інструментарій інвес- тиційного менеджменту. 1.5 Грошові потоки в інвестуванні.	4/1	Література: нормативна [1 – 3]; основна [2 – 5]; додаткова [6, 7].
Тема 2. Інвестицій- ний ринок	2.1. Характеристика та кон'юнктура інвес- тиційного ринку. 2.2. Інвестиційний клімат. Інвестиційна при- вабливість об'єктів ринку інвестицій. Оцінка та прогнозування інвестиційної привабливо- сті окремих регіонів, галузей і підприємств. 2.3. Учасники інвестиційної діяльності. 2.4. Пряме фінансування та фінансові по- середники: переваги та вади. 2.5. Типи фінансових посередників, діяль- ність фінансових інститутів.	4/1	Література: основна [1 – 8]; додаткова [1, 7].
Тема 3. Управління формуванням інвестицій- них ресурсів	3.1. Джерела інвестування і структура ка- піталу. 3.2. Аналіз поширених засобів залучення джерел фінансування. 3.3. Типи інвесторів. 3.4. Вартість позикових коштів; середньоз- важена вартість інвестицій. 3.5. Оцінка вартості й методи оптимізації структури джерел інвестиційних ресурсів.	4/1	Література: основна [1 – 8]; додаткова [1, 3, 5 – 7].

ЗМ 2. Інвестиційна стратегія організації			
Тема 4. Інновації як об'єкт інвестиційної діяльності	4.1. Економічна сутність інновацій та інноваційного процесу 4.2. Об'єкти й суб'єкти інноваційної діяльності, їх функції, фінансова підтримка інноваційної діяльності. 4.3. Особливості управління інноваційними інвестиціями підприємства. 4.4. Державне регулювання інноваційної діяльності в Україні.	5/1	Література: основна [2 – 5]; додаткова [4 – 7].
Тема 5. Управління реальними інвестиціями	5.1. Економічна сутність реальних інвестицій. 5.2. Особливості й форми здійснення реальних інвестицій підприємства. 5.3. Оцінка об'єктів реальних інвестицій. 5.4. Політика управління реальними інвестиціями.	5/1	Література: основна [1 – 8]; додаткова [3, 4, 6, 7].
Тема 6. Концепція інвестиційного проектування та управління інвестиційними проектами	6.1. Інвестиційний проект: ознаки, мета, зміст та концепція проекту. Класифікація, види, структура, життєвий цикл, стадії проекту. 6.2. Грошові потоки в інвестиційному проектуванні: сутність, показники, підходи до визначення залежно від методів розрахунків. 6.3. Бізнес – план інвестиційного проекту: сутність, структура, порядок розробки. 6.4. Методи й основні критерії оцінки інвестиційних проектів. Фінансування інвестиційних проектів. 6.5. Аналіз інвестиційних проектів в умовах інфляції та ризиків.	8/2	Література: основна [1 – 8]; додаткова [2 – 4, 6, 7].
Тема 7. Управління фінансовими інвестиціями	7.1. Характеристика й основи управління фінансовими інвестиціями. Фінансові інструменти. 7.2. Фондовий ринок. 7.3. Характерні ознаки, функції, роль, види, особливості обігу цінних паперів. Методи оцінки привабливості цінних паперів. 7.4. Ринок цінних паперів: види, структура, стан, основні функції, завдання, особливості функціонування. 7.5. Учасники ринку цінних паперів та їх функції. 7.6. Аналіз та оцінка ефективності фінансових інвестицій. 7.7. Основні принципи формування портфеля цінних паперів та управління ним.	6/1	Література: основна [1 – 8]; додаткова [1, 2, 5 – 7].

2. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів є важливим елементом успішного засвоєння навчального матеріалу. Основою тут є самостійна праця студентів з вітчизняною і закордонною літературою, нормативними актами у сфері інвестування. Самостійна робота є інструментом опанування навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Основними видами самостійної роботи студентів є:

- обов'язкове вивчення або закріплення матеріалу, отриманого на лекціях;
- опрацювання та вивчення інформації з літератури, рекомендованої до вивчення;
- підготовка до практичних (семінарських) занять, дискусій, роботи у групах, опитування, тестування;
- контрольна перевірка кожним студентом якості особистих знань за запитаннями для самостійного поглибленого вивчення та самоконтролю;
- робота над індивідуальним навчально-дослідним завданням (див. методичні вказівки до виконання розрахунково-графічного завдання з дисципліни «Інвестиційний менеджмент»).

Перелік питань для самостійного опрацювання наведено в табл. 2.

Таблиця 2 – Перелік питань для самостійного опрацювання

Назва теми	Питання для самостійного опрацювання (за ЗМ та темами)	Рекомендована література
Модуль 1 Інвестиційний менеджмент		
ЗМ 1. Теоретичні й методичні основи інвестиційного менеджменту		
1	2	3
Тема 1. Теоретичні засади інвестиційної діяльності	1. Економічна сутність інвестицій. 2. Класифікаційні ознаки інвестицій. 3. Основні поняття інвестиційного менеджменту. 4. Суб'єкти інвестиційної діяльності. 5. Держава як суб'єкт інвестиційної діяльності та її функції. 6. Нормативно-правове регулювання інвестиційної діяльності в Україні. 7. Методичний інструментарій інвестиційного менеджменту; 8. Грошові потоки в інвестуванні.	Література: нормативна [1 – 3]; основна [2 – 5]; додаткова [6, 7].

<p>Тема 2. Інвестиційний ринок</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кон'юнктура інвестиційного ринку та його характеристика. 2. Фактори, що впливають на інвестиційний клімат країни, регіону, галузей, окремих підприємств. 3. Методи оцінки інвестиційної привабливості об'єктів ринку інвестицій. 4. Прогнозування інвестиційної привабливості окремих регіонів, галузей і підприємств. 5. Учасники інвестиційної діяльності: фізичні, юридичні особи, резиденти, нерезиденти, інституційні інвестори. 6. Характеристика діяльності фінансових посередників: типи, переваги й вади. 7. Пряме фінансування інвестиційної діяльності підприємства: переваги та вади. 8. Діяльність фінансових інститутів. 	<p>Література: основна [1 – 8]; додаткова [1, 7].</p>
<p>Тема 3. Управління формуванням інвестиційних ресурсів</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основні джерела інвестицій. 2. Склад та структура інвестиційного капіталу. 3. Засоби залучення джерел фінансування. 4. Типи інвесторів; визначення переваг і вад різних типів інвесторів. 5. Визначення вартості позикових коштів. 6. Розрахунок середньозваженої вартості інвестицій. 7. Оцінка вартості джерел інвестиційних ресурсів. 8. Методи оптимізації структури джерел інвестиційних ресурсів. 	<p>Література: основна [1 – 8]; додаткова [1, 3, 5 – 7].</p>
<p>ЗМ 2. Інвестиційна стратегія організації</p>		
<p>Тема 4. Інновації як об'єкт інвестиційної діяльності</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основні визначення поняття «інновація» та її економічна сутність. 2. Нормативно-правове забезпечення інноваційної діяльності в Україні. 3. Об'єкти та суб'єкти інноваційної діяльності та їх функції. 4. Фінансування нововведень та ризику. 5. Форми фінансування інноваційних проектів. 6. Особливості управління інноваційними інвестиціями підприємства. 	<p>Література: основна [2 – 5]; додаткова [4 – 7].</p>
<p>Тема 5. Управління реальними інвестиціями</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна сутність і структура реальних інвестицій. 2. Форми реальних інвестицій і особливості управління ними. 3. Оцінка об'єктів реальних інвестицій. 4. Особливості оцінки ефективності здійснення реальних інвестицій. 5. Політика управління реальними інвестиціями. 	<p>Література: основна [1 – 8]; додаткова [3, 4, 6, 7].</p>

<p>Тема 6. Концепція інвестиційного проектування та управління інвестиційними проектами</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття проекту, сутність та особливості інвестиційного проектування. 2. Класифікація інвестиційних проектів. 3. Життєвий цикл інвестиційного проекту. 4. Порядок розробки та підготовки інвестиційного проекту. 5. Грошові потоки проекту: поняття, види, порядок розрахунку. 6. Стратегія оцінки інвестиційного проекту. 7. Сутність та завдання бізнес планування в інвестиційній діяльності. 8. Структура інвестиційного бізнес-плану. 9. Особливості бізнес-плану в інвестиційному проектуванні. 10. Фінансування інвестиційних проектів. 11. Аналіз інвестиційних проектів в умовах інфляції та ризиків. 	<p>Література: основна [1 – 8]; додаткова [2 – 4, 6, 7].</p>
<p>Тема 7. Управління фінансовими інвестиціями</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та специфіка фінансових інвестицій. 2. Цінні папери як об'єкти інвестування: порядок їх випуску й обігу. 3. Акції. 4. Характеристика облігацій як об'єктів інвестування. 5. Інвестиційні й ощадні сертифікати. 6. Казначейські зобов'язання уряду і порядок їх обігу. 7. Інвестиційні властивості цінних паперів. 8. Методи оцінки привабливості цінних паперів. 9. Цілі й завдання управління портфелем інвестицій. 10. Типи портфелів цінних паперів. 11. Аналіз доходності портфелю цінних паперів. 	<p>Література: основна [1 – 8]; додаткова [1, 2, 5 – 7].</p>

3. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

Поточне оцінювання знань студентів виконують під час проведення практичних (семінарських) занять і воно має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність і результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни, відвідування занять;
- виконання індивідуальне навчально-дослідного завдання;
- виконання проміжного контролю;
- підготовка доповідей до практичних занять;
- виконання модульного контрольного завдання.

При оцінюванні практичних завдань приділяють також увагу їх якості й самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачеві (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась вимога не буде виконана, то оцінку знижують.

Оцінювання знань студентів проводять за 4 – бальною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно):

1. Для одержання оцінки 5 (відмінно) студент повинен:

- укластися у встановлений термін підготовки відповіді;
- викладати теоретичний матеріал чітко, коротко, зв'язано й обгрунтовано;
- уміти оперативно розібратися у запропонованій ситуації, грамотно оцінити її й обгрунтувати своє рішення;
- упевнено відповідати на запитання викладача без зауважень з його боку;

2. Для одержання оцінки 4 (добре) студент повинен:

- укластися у встановлений термін підготовки відповіді;
- викладати теоретичний матеріал обгрунтовано й зв'язано;
- не утруднятися у виборі рішення при аналізі запропонованої ситуації;
- уміти обгрунтувати своє рішення;
- добре відповідати на запитання викладача.

3. Для одержання оцінки 3 (задовільно) студент повинен:

- викладати теоретичний матеріал у доступній для розуміння формі;
- розібратися у запропонованій ситуації і розробити пропозиції до її вирішення;
- позитивно відповідати на запитання членів екзаменаційної комісії;
- допускаються недостатньо впевнені й чіткі відповіді, але вони повинні бути правильними.

4. Оцінку 2 (незадовільно) одержують студенти, відповіді яких можуть бути оцінені нижче вимог, сформульованих у п.3.

Оцінка знання матеріалу оцінюється за 4 – бальною системою згідно з «Методикою переведення показників успішності знань студентів» перекладається в систему оцінювання за шкалою ECTS» (табл. 3).

Таблиця 3 – Шкала перерахунку оцінок результатів контролю знань студентів

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	ECTS оцінка	% набраних балів
1	2	3	4
ВІДМІННО	Відмінно – відмінне виконання з незначними помилками	A	більше 90 – 100
ДОБРЕ	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	B	більше 80 – 90 включно
	Добре – загалом правильна робота з певною кількістю грубих помилок	C	більше 70 – 80 включно
ЗАДОВІЛЬНО	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	D	більше 60 – 70 включно
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	E	більше 50 – 60 включно
НЕЗАДОВІЛЬНО	Незадовільно* – потрібно попрацювати перед тим, як перездати тест	FX	більше 25 – 50 включно
	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням змістового модуля	F	від 0 – 25 включно

4. МЕТОДИКА ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Модуль 1. Інвестиційний менеджмент

ЗМ 1. Теоретичні й методичні основи інвестиційного менеджменту

Тема 1. Теоретичні засади інвестиційної діяльності

1.1 Сутність та економічне значення інвестування.

1.2 Класифікація інвестицій.

1.3 Основні поняття і суб'єкти інвестиційної діяльності.

1.4 Методичний інструментарій інвестиційного менеджменту: концепції та методичний інструментарій оцінки часової вартості грошей, факторів інфляції, ризику й ліквідності.

1.5 Грошові потоки в інвестуванні.

1. Мета заняття: вивчення підходів до категорії «інвестування», набуття практичних навичок його дослідження та аналізу.

2. Методика проведення практичної частини заняття: обговорення питань, що виникли в студентів при самостійній підготовці до заняття, контроль домашнього завдання, контроль знань студентів, отриманих на лекції, тестовий контроль знань студентів.

3. Питання з теоретичної частини заняття:

- історія виникнення інвестування;
- економічна сутність інвестицій;
- класифікаційні ознаки інвестицій;
- основні поняття інвестиційної діяльності;
- суб'єкти інвестиційної діяльності;
- держава як суб'єкт інвестиційної діяльності та її функції.
- права й обов'язки інвесторів;
- нормативно-правове регулювання інвестиційної діяльності в Україні.

4. Контроль самостійної роботи студентів: Підготовка доповідей на теми з історії розвитку інвестиційної діяльності; що відбивають особливості її розвитку в окремих закордонних країнах або в Україні; доповідей, що висвітлюють сутність та класифікаційні ознаки інвестицій.

5. Методика організації самостійної роботи студентів: Студент при підготовці до заняття повинен знайти відповіді на наступні запитання:

- Наведіть особливості становлення та розвитку інвестиційної діяльності в Україні й за кордоном.
- У чому полягає економічна сутність інвестицій?
- Дайте визначення понять «інвестиції», «інвестиційна діяльність», «інвестиційний процес», «інвестиційний менеджмент».
- Охарактеризуйте пріоритети в інвестуванні державного й приватного сектора економіки.

- Наведіть класифікації інвестицій за характером участі в інвестиційному процесі, за періодом інвестування, за формами власності та іншими класифікаційними ознаками.
- Назвіть нормативно-правові документи, що регламентують інвестиційну діяльність в Україні.
- Хто є суб'єктами інвестиційної діяльності?
- Охарактеризуйте права й обов'язки інвесторів згідно із законом України «Про інвестиційну діяльність».
- Назвіть основні напрями інвестиційної політики України.
- Охарактеризуйте методичний інструментарій інвестиційного менеджменту.
- Дайте визначення поняття «грошовий потік».
- Які існують форми й методи державного регулювання інвестиційної діяльності?

6. Література: нормативна [1 – 3]; основна [2 – 5]; додаткова [6, 7].

7. Дидактичне забезпечення: У процесі вивчення теми 1 студенти повинні ознайомитися із загальними аспектами державного регулювання інвестиційної діяльності в Україні. За допомогою табл. 1.1. студенти мають засвоїти комплексний характер державного регулювання, що узагальнює вітчизняний і закордонний досвід з цього питання.

Таблиця 1 – **Методи державного стимулювання інвестиційної діяльності**

Форми	Інструменти
Податкове стимулювання	Зниження ставки податку Інвестиційна податкова знижка Відміна податків на реінвестування Податкові угоди з іншими країнами Податкові кредити
Фінансове стимулювання	Прискорена амортизація Пільгові кредити Інвестиційні гарантії Безвідсоткові кредити
Інфраструктурне забезпечення	Надання земельних ділянок у безоплатне користування або за пільговими цінами Надання необхідних приміщень у безоплатне користування або за пільговими цінами
Стимулювання конкретних інвестиційних проектів	Цільове фінансування ресурсо- і природозберігаючого обладнання Цільове фінансування проектів, зорієнтованих на підвищення кваліфікації, перепідготовку кадрів, поліпшення умов праці Сприяння у проведенні техніко-економічного обґрунтування проектів

В інвестиційній діяльності на рівні підприємств беруть участь різні категорії суб'єктів господарювання, але центральне місце займає інвестор, який здійснює вкладення власних, позикових або повернутих засобів у формі інвестицій і забезпечує їх цільове використання. У додатку 1 подані суб'єкти інвестиційної діяльності України, а в додатку 2 – об'єкти інвестиційної діяльності підприємств.

Тема 2. Інвестиційний ринок

2.1. Характеристика і кон'юнктура інвестиційного ринку.

2.2. Інвестиційний клімат. Інвестиційна привабливість об'єктів ринку інвестицій. Оцінка і прогнозування інвестиційної привабливості окремих регіонів, галузей і підприємств.

2.3. Учасники інвестиційної діяльності.

2.4. Пряме фінансування і фінансові посередники: переваги та вади.

2.5. Типи фінансових посередників, діяльність фінансових інститутів.

1. Мета заняття: Набуття теоретичних знань з особливостей інвестиційного ринку, його кон'юнктури, опанування практичними навичками визначення інвестиційної привабливості регіонів, галузей і підприємств, ознайомлення з діяльністю фінансових інститутів.

2. Методика проведення теоретичної частини заняття:

обговорення питань, що виникли у студентів при самостійній підготовці до заняття, контроль домашнього завдання, контроль знань студентів, отриманих на лекції, тестовий контроль знань студентів.

3. Питання з теоретичної частини заняття:

- поняття кон'юнктури інвестиційного ринку та оцінка її динаміки;
- методи технічного аналізу кон'юнктури інвестиційного ринку;
- методи фундаментального аналізу інвестиційного ринку;
- інвестиційний клімат та методи його дослідження;
- система оцінок інвестиційної привабливості країни;
- фактори, що формують інвестиційну привабливість окремих регіонів, галузей та підприємств;
- дослідження тенденцій розвитку іноземного інвестування в Україні;
- характеристика діяльності фінансових посередників: типи, переваги та вади;
- державні фінансові інститути на грошовому ринку;
- основні економічні засоби та методи грошово-кредитної політики.

4. Контроль самостійної роботи студентів: Підготовка доповідей відповідно до питань теоретичної частини.

6. Методика організації самостійної роботи студентів: Студент при підготовці до заняття повинен знайти відповіді на такі запитання:

- Що таке «кон'юнктура інвестиційного ринку»?
- Назвіть методи оцінки динаміки інвестиційного ринку.
- Що являють собою індикатори інвестиційного ринку?
- Назвіть функції інвестиційних індексів.

- Наведіть класифікацію інвестиційних індексів.
- Охарактеризуйте основні інвестиційні індекси, які розраховують в США.
- Дайте визначення поняття «інвестиційний клімат».
- Охарактеризуйте методи дослідження інвестиційного клімату регіону.
- Наведіть індикатори фінансової безпеки регіону.
- Охарактеризуйте тенденції розвитку іноземного інвестування в Україні.
- Наведіть різницю між фінансовими посередниками депозитного типу, комерційними банками та ощадно-кредитними асоціаціями.
- Охарактеризуйте функції Національного банку України й комерційних банків і взаємозв'язок між цими фінансовими інститутами;
- Визначіть основні економічні засоби та методи грошово-кредитної політики.

7. Література: основна [1 – 8]; додаткова [1, 7].

8. Дидактичне забезпечення: У процесі вивчення теми 2, студенти повинні розглянути й вивчити індикатори інвестиційного ринку, що являють собою агреговані індекси динаміки поточних ринкових цін, які відображають стан кон'юнктури в розрізі окремих його видів і сегментів. На рис. 2.1 наведена класифікацію інвестиційних індексів.

Рис. 2.1 – Класифікація інвестиційних індексів

Існує кілька видів діаграм які, використовуються для технічного аналізу. Всі типи діаграм можуть показувати щоденну, щотижневу, щогодинну й навіть щохвилинну інформацію. Більш детально зупинимось на біржових діаграмах.

Microsoft Excel пропонує чотири види спеціальних біржових діаграм. Перша, найпростіша, відображає набори даних з трьох значень (найнижчий курс,

найвищий курс, ціна закриття). Друга – з чотирьох (курс відкриття, найвищий курс, найнижчий курс, курс закриття). Третя враховує інші чотири параметри (обсяг, найвищий курс, найнижчий курс, курс закриття). І, нарешті, четверта відображає дані з п'яти позицій (обсяг, курс відкриття, найвищий курс, найнижчий курс, курс закриття). На рис. 2.2 – 2.4 наведено приклади побудови чотирьох видів біржових діаграм (додаток 3).

Тенденційний графік. Тенденційний графік означає, що ціна розвивається відповідно до загальної тенденції. Після визначення тенденція розвитку, нагору – униз, або убік можна приймати відповідне рішення. Якщо лінія тенденції обривається, тобто, ціна цінного папера перетинає лінію тенденції внизу (при тенденції до підвищення) або вгорі (при тенденції до зниження), то говорять, що тенденція зупинилася і не можна очікувати розвитку ціни цінного папера в первісному напрямку. Тренд – загальний напрямок зміни ринку.

Тренд залежить від тривалості тимчасового інтервалу, на якому він будується. Розрізняють тренд нагору (bullish), тренд униз (bearish) і горизонтальний тренди. При побудові тренда, для наочності рекомендуємо використати свічі (одна свічка за проміжок часу t будується по $hi(t)$ – максимальна ціна за проміжок часу t , $low(t)$ – мінімальна ціна, $open(t)$ – перша ціна, $close(t)$ – остання ціна, при цьому $open/close$ утворюють прямокутник білих кольорів або чорного, залежно від того, яка ціна вище – $open$ або $close$) чи бари ($high(t)$, $low(t)$, $close(t)$), як графік курсу. Уздовж тренда завжди можна провести дві лінії, що обмежують коливання цін у рамках тренда зверху й знизу. У разі яскраво вираженого висхідного або спадного тренда вони, як правило, розташовуються майже паралельно. Лінія, розташована праворуч, називається лінією тренда, а розташована ліворуч – лінією каналу. У випадку горизонтального тренда лінії можуть бути як паралельними, так і розташованими під кутом один одного.

Лінії тренда дозволяють графічно відображати тенденції даних і прогнозувати їхні подальші зміни. Подібний аналіз називається також регресійним аналізом. Використовуючи регресійний аналіз, можна продовжити лінію тренда в діаграмі за межі реальних даних для пророкування майбутніх значень.

На рис. 2.5 – 2.8 наведено приклади побудови чотирьох видів тенденційних графіків (ліній тренду) (додаток 4). Оцінка інвестиційної привабливості підприємства наведена в додатку 5.

Тема 3. Управління формуванням інвестиційних ресурсів

- 3.1. Джерела інвестування і структура капіталу.
- 3.2. Аналіз поширених засобів залучення джерел фінансування.
- 3.3. Типи інвесторів.
- 3.4. Вартість позикових коштів; середньозважена вартість інвестицій.
- 3.5. Оцінка вартості й методи оптимізації структури джерел інвестиційних ресурсів.

1. Мета заняття: набуття теоретичних знань і практичних навичок з формування інвестиційних ресурсів підприємства, із застосуванням прийомів та методів оптимізації структури джерел інвестиційних ресурсів.

2. Методика проведення теоретичної частини заняття: обговорення питань, що виникли в студентів при самостійній підготовці до заняття, контроль домашнього завдання, контроль знань студентів, отриманих на лекції, тестовий контроль знань студентів.

3. Питання з теоретичної частини заняття:

- фінансові кошти підприємств та напрямки їх використання;
- роль банків в залученні інвестицій;
- типи фінансування інвестицій та їх особливості;
- аналіз співвідношення власних та залучених інвестицій;
- способи залучення ресурсів в інвестиційних цілях;
- показники фінансової стійкості підприємства;
- заходи щодо оптимізації відновлення основних фондів;
- типи інвесторів;
- вартість позикових коштів;
- середньозважена вартість інвестицій;
- методи оптимізації структури джерел інвестиційних ресурсів.

4. Виконання розрахункових завдань:

1. Розрахунок показників, що характеризують фінансову стійкість підприємства: коефіцієнта забезпеченості запасів і витрат власними обіговими коштами; коефіцієнта забезпеченості запасів і витрат власними та залученими обіговими коштами; коефіцієнта фінансової стійкості та фінансової автономії.

2. Розрахунок вартості позикових коштів і середньозваженої вартості інвестицій.

5. Контроль самостійної роботи студентів: Підготовка доповідей на теми, що висвітлюють питання теоретичної частини заняття.

6. Методика організації самостійної роботи студентів: Студент при підготовці до заняття повинен знайти відповіді на такі запитання:

- Охарактеризуйте склад і структуру капіталу підприємства.
- Назвіть основні напрямки використання фінансових коштів підприємства.
- У чому полягає роль банків в залученні інвестицій?
- Охарактеризуйте джерела інвестування підприємств та їх особливості.
- Які джерела входять до складу власних коштів підприємства?
- Які джерела входять до складу залучених коштів підприємства?
- Які показники характеризують фінансову стійкість підприємства, яким чином вони розраховуються?
- Охарактеризуйте типи інвесторів підприємства.
- Охарактеризуйте порядок формування вартості позикових коштів.
- Як розраховується середньозважена вартість інвестицій?
- Назвіть методи оптимізації структури джерел інвестиційних ресурсів.

- Назвіть основні переваги й недоліки кредитів, прямих та портфельних інвестицій і проблеми в процесі їх здійснення.
- Ким здійснюється кредитування інвестицій?
- У чому сенс створення інвестиційних банків?

7. Література: основна [1 – 8]; додаткова [1, 3, 5 – 7].

8. Дидактичне забезпечення: У процесі вивчення теми 3 студенти повинні проаналізувати джерела інвестування підприємств в Україні. У додатку 6 наведені основні джерела інвестування.

ЗМ 2. Інвестиційна стратегія організації

Тема 4. Інновації як об'єкт інвестиційної діяльності

4.1. Економічна сутність інновацій та інноваційного процесу.

4.2. Об'єкти й суб'єкти інноваційної діяльності, їх функції, фінансова підтримка інноваційної діяльності.

4.3. Особливості управління інноваційними інвестиціями підприємства.

4.4. Державне регулювання інноваційної діяльності в Україні.

1. Мета заняття: набуття теоретичних знань про сучасні основи організації та управління інноваційними процесами.

2. Методика проведення теоретичної частини заняття: обговорення питань, що виникли в студентів при самостійній підготовці до заняття, контроль домашнього завдання, контроль знань студентів, отриманих на лекції, тестовий контроль знань студентів.

3. Питання до теоретичної частини заняття:

- основні визначення поняття «інновація», «інноваційний процес»;
- сутнісна характеристика інновацій та інноваційної продукції;
- об'єкти й суб'єкти інноваційної діяльності;
- фінансове забезпечення інноваційної діяльності та ризики;
- форми фінансування інноваційних проектів;
- управління інноваційними інвестиціями підприємства.
- державне регулювання інноваційної діяльності в Україні.

4. Виконання розрахункових завдань:

Розрахунок ризику в процесі реалізації нововведень за трьома способами:

1 спосіб. Визначення величини, пов'язаної з корисністю, яку можна одержати у випадку вдачі:

$$\Pi = (P_y \times O_y) - (P_n - O_n),$$

де Π — очікувана користь від прийнятого рішення;

P_y — імовірність успіху (вдачі);

O_y — оцінка успіху;

P_n — імовірність неуспіху;

O_n — втрати від невдачі.

2 спосіб. Ступінь ризику часто визначають як добуток очікуваного збитку на імовірність того, що цей збиток відбудеться. Найкращим тут буде рішення, якому відповідає мінімальний ризик. Іншими словами, піддаючись мінімальному ризику, людина в даній ситуації поводить себе оптимально.

Для вибору рішення з мінімальним ризиком пропонується скласти функцію ризику:

$$R = A \times P_1 + (A + B) \times P_2,$$

де R — ризик;

A й B — збиток від обраних рішень;

P_1 P_2 — ступінь впевненості (імовірності), що відбудуться помилки при прийнятті цих рішень.

3 спосіб. Для оцінки ступеня економічного ризику як імовірності технічного і комерційного успіху при нововведеннях використовують формулу, яку застосовують багато американських компаній:

$$E = \frac{P * C * T * P_m * P_k}{\sum_{i=1}^n Z},$$

де E — ефективність реалізації нововведень;

P — щорічний обсяг продажу нового виробу;

C — продажна ціна виробу;

T — життєвий цикл новації (період від освоєння виробу до зняття його з виробництва);

P_t — імовірність технічного успіху (впровадження);

P_k — імовірність комерційного успіху (можливість збуту й одержання очікуваного прибутку);

$$\sum_{i=1}^n Z$$

— сума затрат на реалізацію, що містить витрати на розробку, освоєння виробництва й поточні виробничі затрати.

5. Контроль самостійної роботи студентів: Підготовка доповідей на теми, що висвітлюють особливості розробки й реалізації інноваційних проектів, їх інвестиційного забезпечення, тенденції інноваційної діяльності підприємств України та ін.

6. Методика організації самостійної роботи студентів: Студент при підготовці до заняття повинен знайти відповіді на такі запитання:

- Дайте визначення категорій «інновація» та «інноваційний процес».
- Наведіть фактори інноваційної діяльності підприємства.
- Охарактеризуйте складові інноваційного потенціалу підприємства.
- За якими критеріями здійснюється вибір інноваційних проектів та програм?
- Охарактеризуйте структуру інноваційного процесу на підприємстві.
- Назвіть об'єкти й суб'єкти інноваційної діяльності.

- Що являє собою система підтримки інноваційного підприємництва?
- Наведіть форми фінансування інноваційного підприємства.
- Охарактеризуйте методи оцінки ризику інноваційних проектів.
- Визначте послідовність проведення оцінки ризику.
- Які нормативно-правові акти регламентують інноваційну діяльність в Україні.

7. Література: основна [2 – 5]; додаткова [4 – 7].

8. Дидактичне забезпечення: У процесі вивчення цієї теми студентам треба дослідити фінансові ресурси інноваційного підприємства. Угрупування фінансових ресурсів інноваційного підприємства наведено в додатку 7. Для зручності аналізу послідовності оцінки ризику інноваційного підприємства в додатку 8 наведена укрупнена блок-схема його оцінки.

Тема 5. Управління реальними інвестиціями

- 5.1. Економічна сутність реальних інвестицій.
- 5.2. Особливості й форми здійснення реальних інвестицій підприємства.
- 5.3. Оцінка об'єктів реальних інвестицій.
- 5.4. Політика управління реальними інвестиціями.

1. Мета заняття: Набуття теоретичних знань з особливостей управління реальними інвестиціями.

2. Методика проведення теоретичної частини заняття: обговорення питань, що виникли в студентів при самостійній підготовці до заняття, контроль домашнього завдання, контроль знань студентів, отриманих на лекції, тестовий контроль знань студентів.

3. Питання з теоретичної частини заняття:

- економічна сутність та структура реальних інвестицій;
- форми реальних інвестицій і особливості управління ними;
- оцінка об'єктів реальних інвестицій;
- етапи формування політики управління реальними інвестиціями.

4. Контроль самостійної роботи студентів: Підготовка доповідей на теми з питань теоретичної частини заняття.

5. Методика організації самостійної роботи студентів: Студент при підготовці до заняття повинен знайти відповіді на такі запитання:

- Охарактеризуйте економічну сутність реальних інвестицій.
- Наведіть особливості та форми здійснення реальних інвестицій підприємства.
- У чому полягає сутність оцінки об'єктів реальних інвестицій?
- Охарактеризуйте систему показників, що використовуються у процесі оцінки ефективності реальних інвестиційних проектів
- Наведіть різницю між термінами «реконструкція» і «модернізація» основних засобів підприємства.
- Охарактеризуйте етапи формування політики управління реальними інвестиціями.

- Обґрунтуйте доцільність залучення реальних інвестицій в сферу готельного господарства в сучасних умовах господарювання.

6. Література: основна [1 – 8]; додаткова [3, 4, 6, 7].

7. Дидактичне забезпечення: У процесі вивчення цієї теми студентам треба дослідити форми реалізації реальних інвестицій. Схематично це питання наведено на рис. 5.1.

Рис. 5.1 – Форми здійснення реальних інвестицій

Тема 6. Концепція інвестиційного проектування та управління інвестиційними проектами

6.1. Інвестиційний проект: ознаки, мета, зміст, та концепція проекту. Класифікація, види, структура, життєвий цикл, стадії проекту.

6.2. Грошові потоки в інвестиційному проектуванні: сутність, показники, підходи до визначення залежно від методів розрахунків.

6.3. Бізнес-план інвестиційного проекту; сутність, структура, порядок розробки.

6.4. Методи й основні критерії інвестиційних проектів. Фінансування інвестиційних проектів.

6.5. Аналіз інвестиційних проектів в умовах інфляції та ризиків.

1. Мета заняття: Набуття теоретичних знань і практичних навичок з розробки та реалізації інвестиційних проектів.

2. Методика проведення теоретичної частини заняття: обговорення питань, що виникли в студентів при самостійній підготовці до заняття, конт-

роль домашнього завдання, контроль знань студентів, отриманих на лекції, тестовий контроль знань студентів.

3. Питання з теоретичної частини заняття:

- поняття інвестиційного проекту;
- сутність і особливості інвестиційного проектування;
- класифікація інвестиційних проектів;
- життєвий цикл інвестиційного проекту;
- порядок розробки та підготовки інвестиційного проекту;
- грошові потоки проекту: поняття, види, порядок розрахунку;
- стратегія оцінки інвестиційного проекту;
- сутність та завдання бізнес планування в інвестиційній діяльності;
- структура інвестиційного бізнес-плану;
- особливості бізнес-плану в інвестиційному проектуванні;
- фінансування інвестиційних проектів;
- аналіз інвестиційних проектів в умовах інфляції та ризиків.

4. Виконання розрахункових завдань:

1. Величина необхідних інвестицій за проектом дорівнює 18 000 грн; передбачувані доходи: за перший рік — 1 500 грн, за останні 8 років — по 3 600 грн. Визначте доцільність прийняття проекту за критерієм індексу рентабельності інвестицій, якщо вартість капіталу становить 10% (якщо вартість капіталу становить 15%).

2. Обґрунтуйте заміну зношеного й морально застарілого обладнання більш продуктивними новими основними фондами, використовуючи коефіцієнт порівняльної економічної ефективності. Обсяг старих капітальних вкладень дорівнює 650 тис. грн, а нових інвестицій — 810 тис. грн. Собівартість продукції на старому устаткуванні становитиме 4600 тис. грн, а на нових основних фондах — 4150 тис. грн. Нормативний показник ефективності капітальних вкладень на підприємстві — 13%.

3. Порівняйте за критеріями чистого наведеного ефекту й внутрішньої норми рентабельності два проекти, якщо вартість капіталу становить 13%. Вихідні дані подано в табл. 6.1.

Таблиця 6.1 – Вихідні дані для оцінки інвестиційних проектів

Проект	Грошові потоки за роками, тис. грн.				
	1 рік	2 рік	3 рік	4 рік	5 рік
А	-20000	7000	7000	7000	7000
Б	-25000	2500	5000	10000	20000

4. Підприємство має можливість купити нове обладнання вартістю 84 500 грн. Використання цього устаткування дасть можливість збільшити обсяг продукції, що в підсумку приведе до 17 000 грн додаткового річного грошового доходу протягом 15 років використання устаткування. Обчисліть чистий наведений ефект проекту, припустивши, що після закінчення проекту устаткування може бути продане за залишковою вартістю і 2 500 грн. Підприємство потребує як мінімум 18% віддачі власних коштів.

5. Контроль самостійної роботи студентів: Підготовка доповідей на теми з концепції інвестиційних проектів, огляд питань, що відбивають особливості бізнес-планування інвестиційного проекту та його фінансування.

6. Методика організації самостійної роботи студентів: Студент при підготовці до заняття повинен знайти відповіді на такі запитання:

- Дайте визначення поняття «інвестиційний проект».
- Охарактеризуйте класифікаційні характеристики інвестиційних проектів.
- Назвіть стадії життєвого циклу інвестиційного проекту.
- У чому полягає метод розрахунку чистого приведенного доходу?
- Як розраховується індекс рентабельності інвестицій?
- Наведіть різницю між статичними та динамічними методами оцінки інвестиційних проектів.
- Охарактеризуйте метод розрахунку строку окупності інвестицій.
- Наведіть особливості аналізу інвестиційних проектів в умовах ризику?
- У чому полягає сутність і завдання бізнес планування в інвестиційній діяльності?
- Охарактеризуйте структуру інвестиційного проекту за статтями.
- Наведіть особливості бізнес-плану в інвестиційному проектуванні.
- У чому полягає сутність експертизи бізнес-плану (аналіз інвестиційних проектів)?
- Дайте рекомендації щодо оформлення бізнес-плану.

7. Література: основна [1 – 8]; додаткова [2 – 4, 6, 7].

8. Дидактичне забезпечення: У процесі виконання аналітичних завдань з теми 6, студенти повинні вивчити основні функції бізнес-плану. Вони наведені на рис. 6.1.

Рис. 6.1 – Основні функції бізнес-плану
Склад групи фахівців з розробки бізнес-плану наведено в додатку 9.

Тема 7. Управління фінансовими інвестиціями

7.1. Характеристика й основи управління фінансовими інвестиціями. Фінансові інструменти.

7.2. Фондовий ринок.

7.3. Характерні ознаки, функції, роль, види, особливості обігу цінних паперів. Методи оцінки привабливості цінних паперів.

7.4. Ринок цінних паперів: види, структура, стан, основні функції, завдання, особливості функціонування.

7.5. Учасники ринку цінних паперів та їх функції.

7.6. Аналіз та оцінка ефективності фінансових інвестицій.

7.7. Основні принципи формування портфеля цінних паперів та управління ним.

1. Мета заняття: Набуття теоретичних знань і практичних навичок управління фінансовими інвестиціями.

2. Методика проведення теоретичної частини заняття: обговорення питань, що виникли в студентів під час самостійної підготовки до заняття, контроль домашнього завдання, контроль знань студентів, отриманих на лекції, тестовий контроль знань студентів.

3. Питання з теоретичної частини заняття:

- сутність та специфіка фінансових інвестицій;
- цінні папери як об'єкти інвестування: порядок їх випуску й обігу;
- акції;
- характеристика облігацій як об'єктів інвестування;
- інвестиційні та ощадні сертифікати;
- казначейські зобов'язання уряду та порядок їх обігу;
- інвестиційні властивості цінних паперів;
- методи оцінки привабливості цінних паперів;
- цілі та завдання управління портфелем інвестицій;
- типи портфелів цінних паперів;
- аналіз доходності портфелю цінних паперів.

4. Контроль самостійної роботи студентів: обговорення питань, що виникли в студентів при самостійній підготовці до заняття, контроль домашнього завдання, контроль знань студентів, отриманих на лекції, тестовий контроль знань студентів.

5. Методика організації самостійної роботи студентів: Студент при підготовці до заняття повинен знайти відповіді на такі запитання:

- Охарактеризуйте форми фінансових інвестицій і особливості управління ними.
- Назвіть основні етапи формування політики управління фінансовими інвестиціями.
- Визначить інвестиційні властивості цінних паперів;

- Охарактеризуйте сутність акцій, облігацій, ощадних сертифікатів та казначейські зобов'язання уряду.
- Дайте визначення поняття «портфель інвестицій».
- Визначить ризики, пов'язані з портфелем цінних паперів та їх види.
- Наведіть методи аналізу доходності портфеля цінних паперів.
- Охарактеризуйте методи оцінки ефективності портфеля інвестицій.

6. Література: основна [1 – 8]; додаткова [1, 2, 5 – 7].

7. Дидактичне забезпечення: У процесі виконання аналітичних завдань з теми 7, студенти повинні дослідити зв'язок між типом інвестора та типом портфеля інвестицій. Цей зв'язок наведений в табл. 7.1.

Таблиця 7.1 – Зв'язок між типом інвестора й типом портфеля інвестицій

Тип інвестора	Цілі інвестування	Ступінь ризику	Тип цінного паперу	Тип портфеля
Консервативний	Захист від інфляції	Низька	Державні цінні папери, акції, облігації крупних стабільних емітентів	Високонадійний, але низькоприбутковий
Помірно агресивний	Довгострокове вкладення капіталу та його зростання	Середня	Мала доля державних цінних паперів, велика доля крупних та середніх, але надійних емітентів	Диверсифікований
Агресивний	Спекулятивна гра, можливість швидкого зростання вкладених коштів	Висока	Висока доля високодохідних цінних паперів невеликих емітентів, венчурних компаній	Ризикований, але високодохідний
Нераціональний	Немає чітких цілей	Низька	Довільно підібрані цінні папери	Безсистемний

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Нормативна література

1. «Про підприємства в Україні.» Закон України від 17 березня 1991 року.
2. «Про інвестиційну діяльність.» Закон України від 18 вересня 1991 року.
3. «Про цінні папери та фондову біржу.» Закон України від 18 червня 1991 року.

Основна навчальна література

1. Бакаєв Л.О. Кількісні методи в управлінні інвестиціями: Навч. посібник. –К.:КНЕУ, 2001.
2. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент: Уч. курс.- К.: Эльга.Н, Ника-Центр, 2005.
3. Инвестиции: учебн. / С.В.Валдайцев, П.П.Воробьев (и др.); под ред ред.. В.В.Ковалева, В.А. Лялина. – М.: Изд-во «Проспект», 2005.
4. Козаченко Г.В., Антіпов О.М., Ляшенко О.М., Дібніс Г.І. Управління інвестиціями на підприємстві: Навч. посібник. – К.: Лібра, 2004.
5. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: Навч. посібник. –К: "Центр навчальної літератури", 2004.
6. Мелкумов Я.С. Организация финансирования инвестиций: Учебное пособие. – М.: ИНФРА, 2001.
7. Пересада А.А. Управління інвестиційними процесами. –К.: Лібра, 2004.
8. Щукін Б.М. Аналіз інвестиційних проектів. –К.: МАУП, 2002.

Додаткова навчальна література

1. Алексеев М.Ю. Рынок ценных бумаг. -М.: Финансы и статистика, 1992.
2. Бизнес – план инвестиционного проекта: Отечественный и зарубежный опыт. Современная практика и документация. –М.: Финансы и статистика, 1999.
3. Глазунов В.Н. Финансовый анализ и оценка риска реальных инвестиций. – М.: «Финстатинформ», 1997.
4. Ковалёв В.В. Методы оценки инвестиционных проектов. –М.: Финансы и статистика, 1999.
5. Нікбахт Є.Гроппелі А. Фінанси/ пер з англ. –К.: „Вік”, „Глобус”, 1992.
6. Пересада А.А. Управління інвестиційними процесами. –К.: Лібра, 2000
7. Щукін Б.М. Інвестиційна діяльність. –К.: МАУП, 1998.

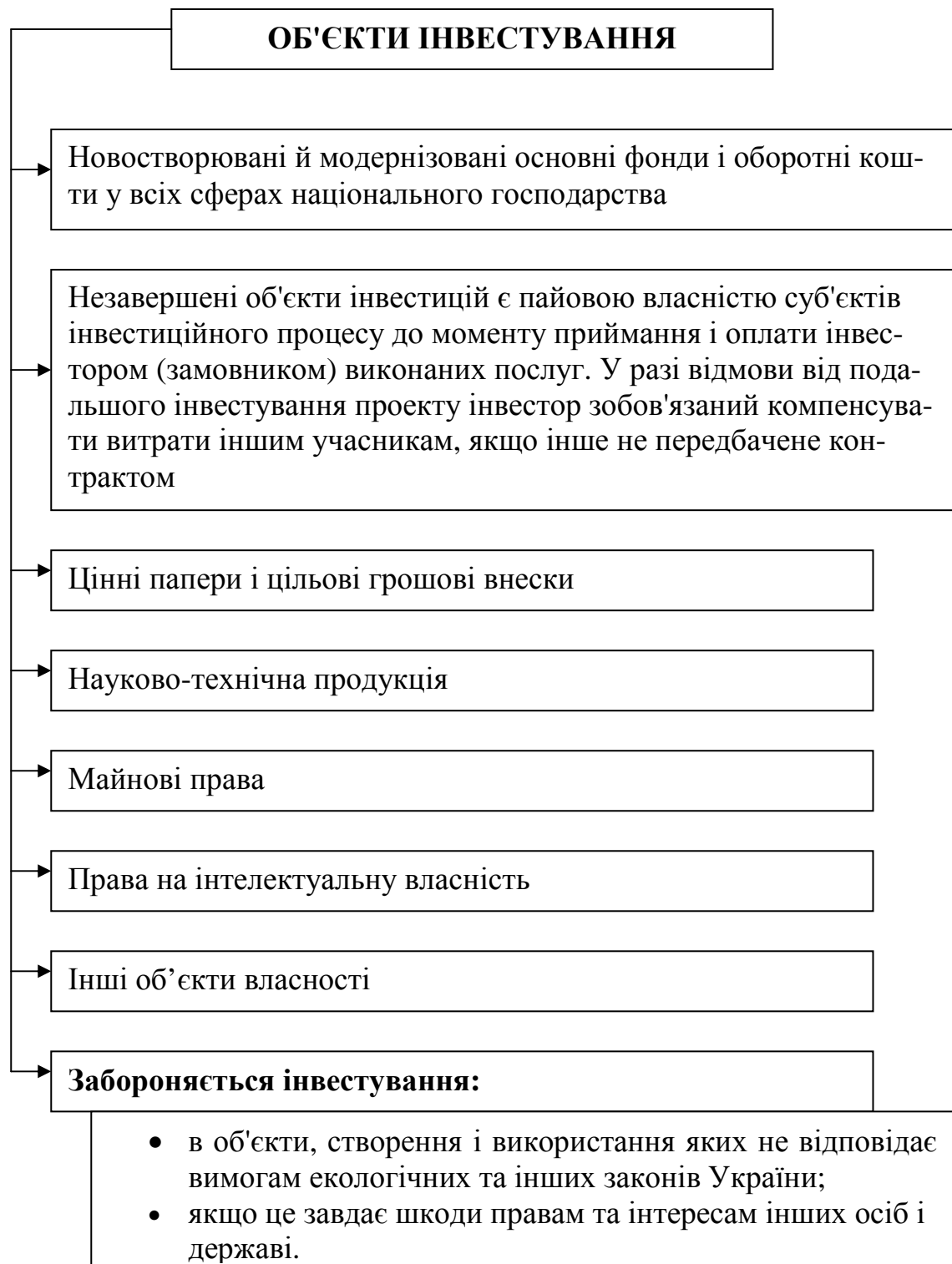
Ресурси Інтернету

1. <http://www.ukrstat.gov.ua> – Сайт Державного комітету статистики України.
2. www.kmu.gov.ua – Сайт органів Виконавчої влади в Україні.
3. www.nau.kiev.ua – Нормативні акти України.
4. www.rada.gov.ua – Сервер Верховної Ради України.
5. www.ukrpravo.com – Українське право.

Суб'єкти інвестиційної діяльності

Суб'єкти інвестиційних відносин – фізичні і юридичні особи, зокрема держава і міжнародні організації	
Інвестори	особи, що вкладають кошти у формі капіталу і забезпечують їх цільове використання; можуть бути в ролі вкладників, замовників, кредиторів і виконувати функції будь-якого іншого учасника інвестиційної діяльності.
Замовники	інвестор або будь-яка особа, уповноважена їм здійснювати реалізацію інвестицій без втручання в підприємницьку й іншу діяльність інших учасників інвестиційного процесу, якщо іншого немає в договорі; якщо замовник не інвестор, то він наділяється правами володіння, користування і розпорядження інвестиціями (умови передбачаються в договорі).
Підрядчики	особи, що виконують роботи за договором підряду і (або) державному контракту, що укладається із замовником; зобов'язані мати ліцензію по ліцензійованих видах діяльності; органи, що уповноважені управляти державним і муніципальним майном і майновими правами.
Користувачі	інвестор, інша особа, державний орган, міжнародні організації, для яких створюється інвестиційний проект; якщо користувач – не інвестор, то взаємини визначаються відповідним договором.
	інші фізичні та юридичні особи, в тому числі іноземні.
	виконавці робіт; постачальники; банківські, страхові і посередницькі організації, інвестиційні біржі.
	можуть суміщати функції двох і більше суб'єктів, якщо немає іншого в договорі між ними; відношення між суб'єктами інвестиційної діяльності здійснюється на основі договору і (або) державного контракту, укладеного між ними.

Об'єкти інвестиційної діяльності підприємств

Приклади побудови біржових діаграм

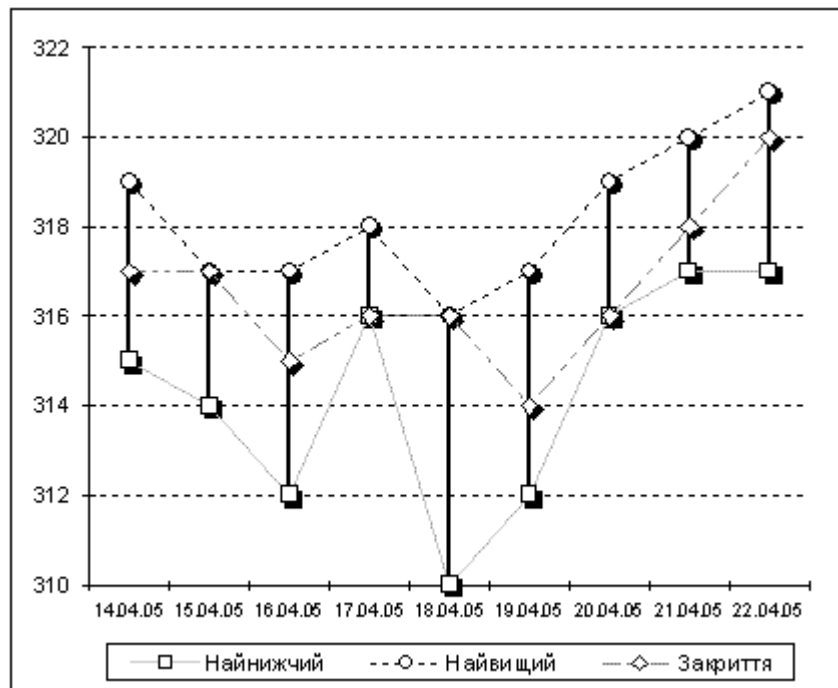

Рис. 2.2 – Приклад біржової діаграми (1 тип)

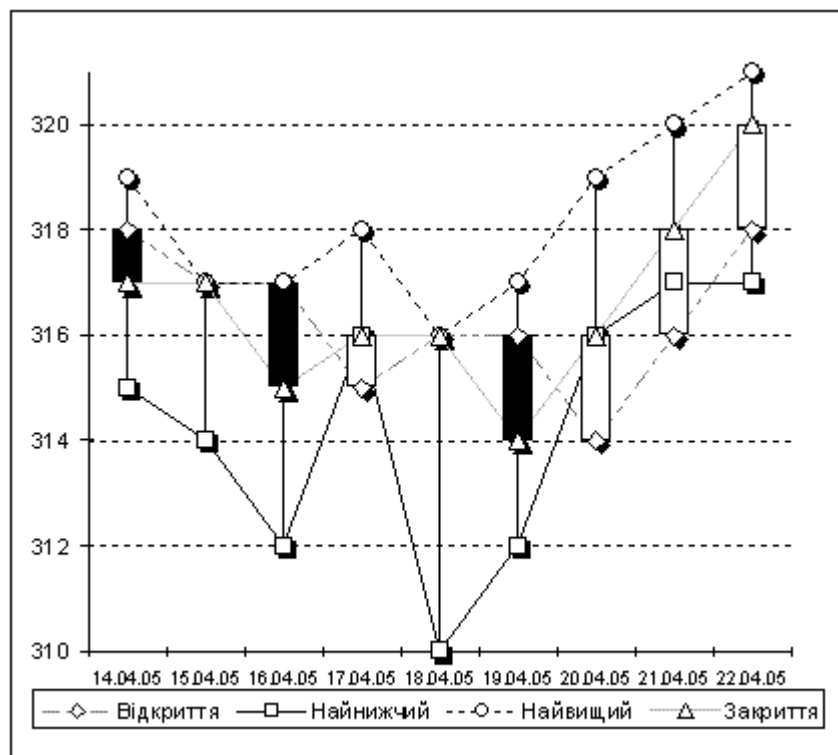

Рис. 2.3 – Приклад біржової діаграми (2 тип)

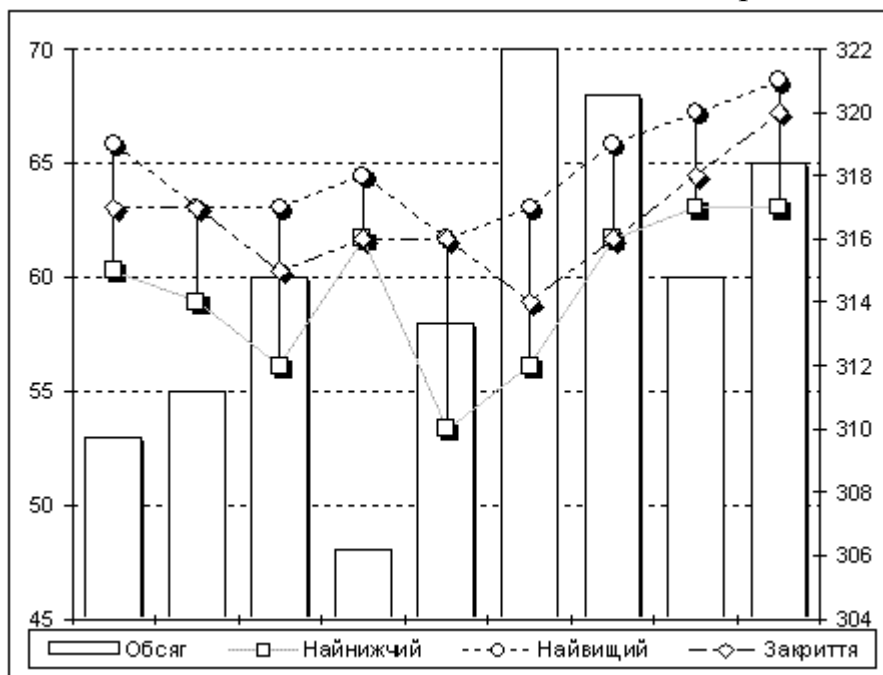

Рис. 2.4 – Приклад побудови біржової діаграми (3 тип)

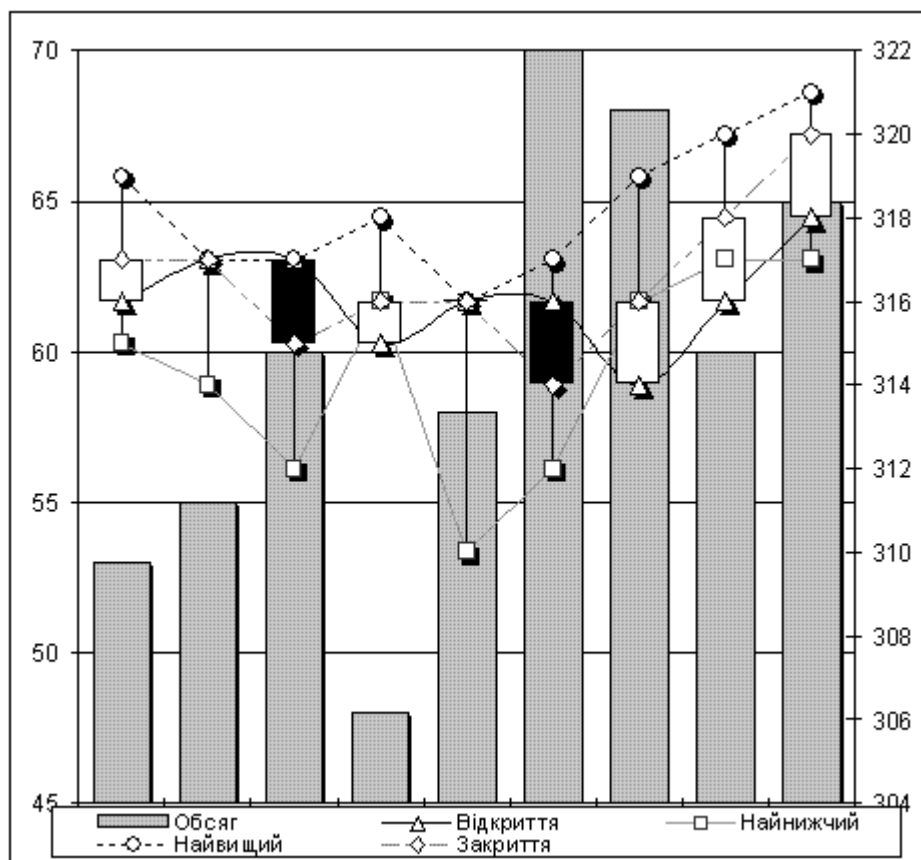

Рис. 2.5 – Приклад побудови біржової діаграми (4 тип)

Приклади побудови тенденційних графіків

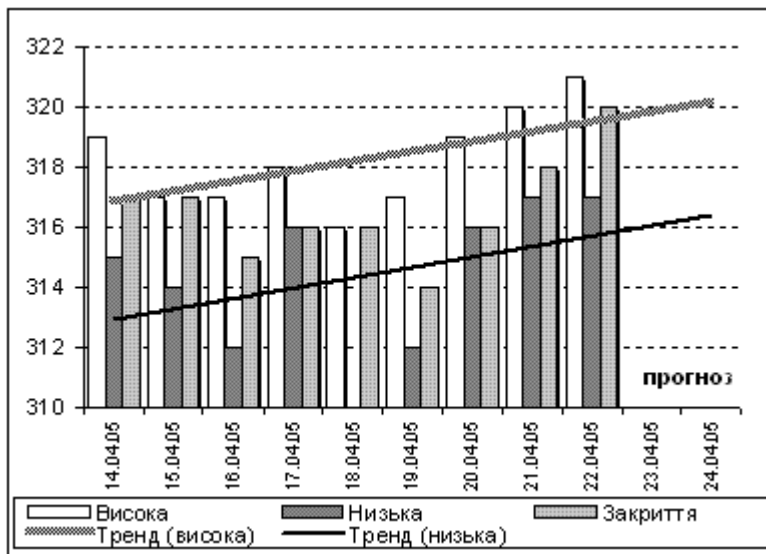

Рис. 2.6 – Приклад побудови лінійного тренду

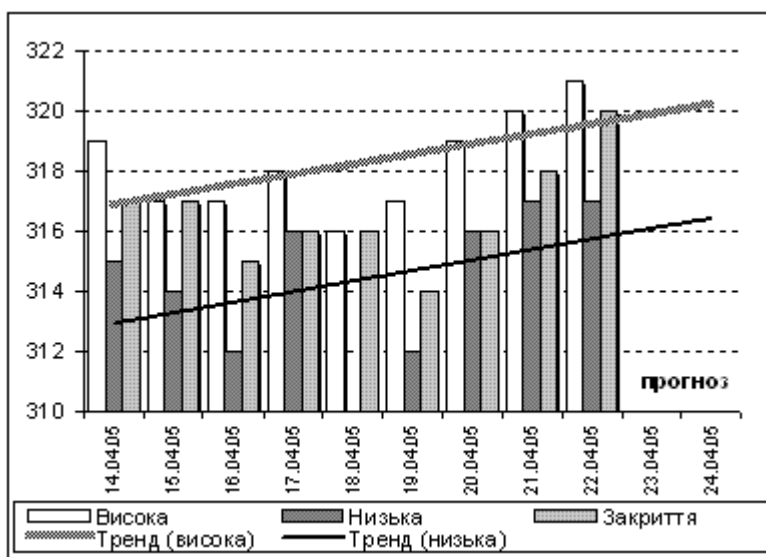

Рис. 2.7 – Приклад побудови логарифмічного тренду

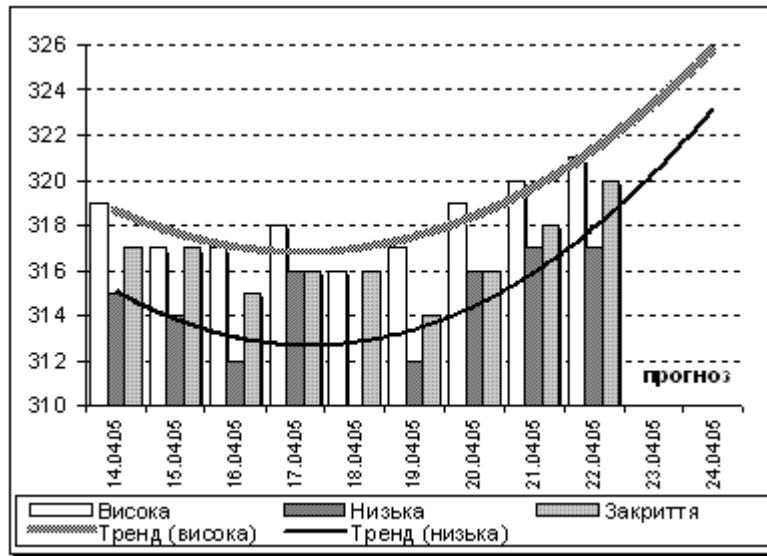

Рис. 2.8 – Приклад побудови поліноміального тренду

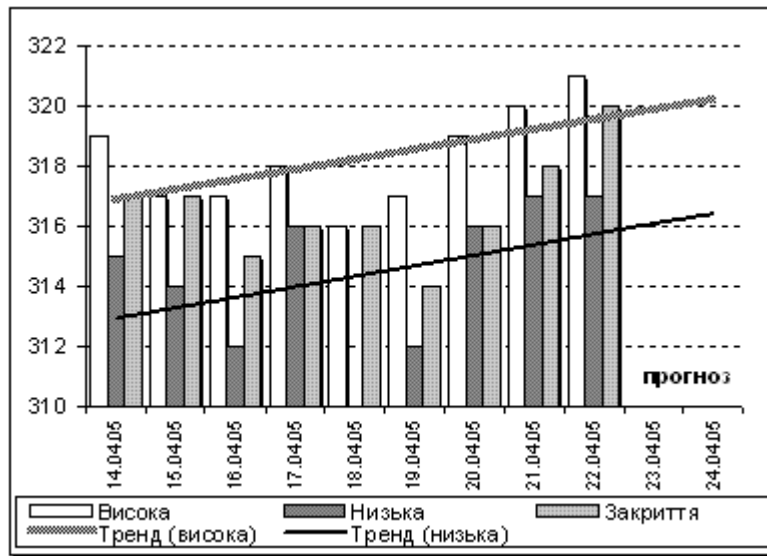
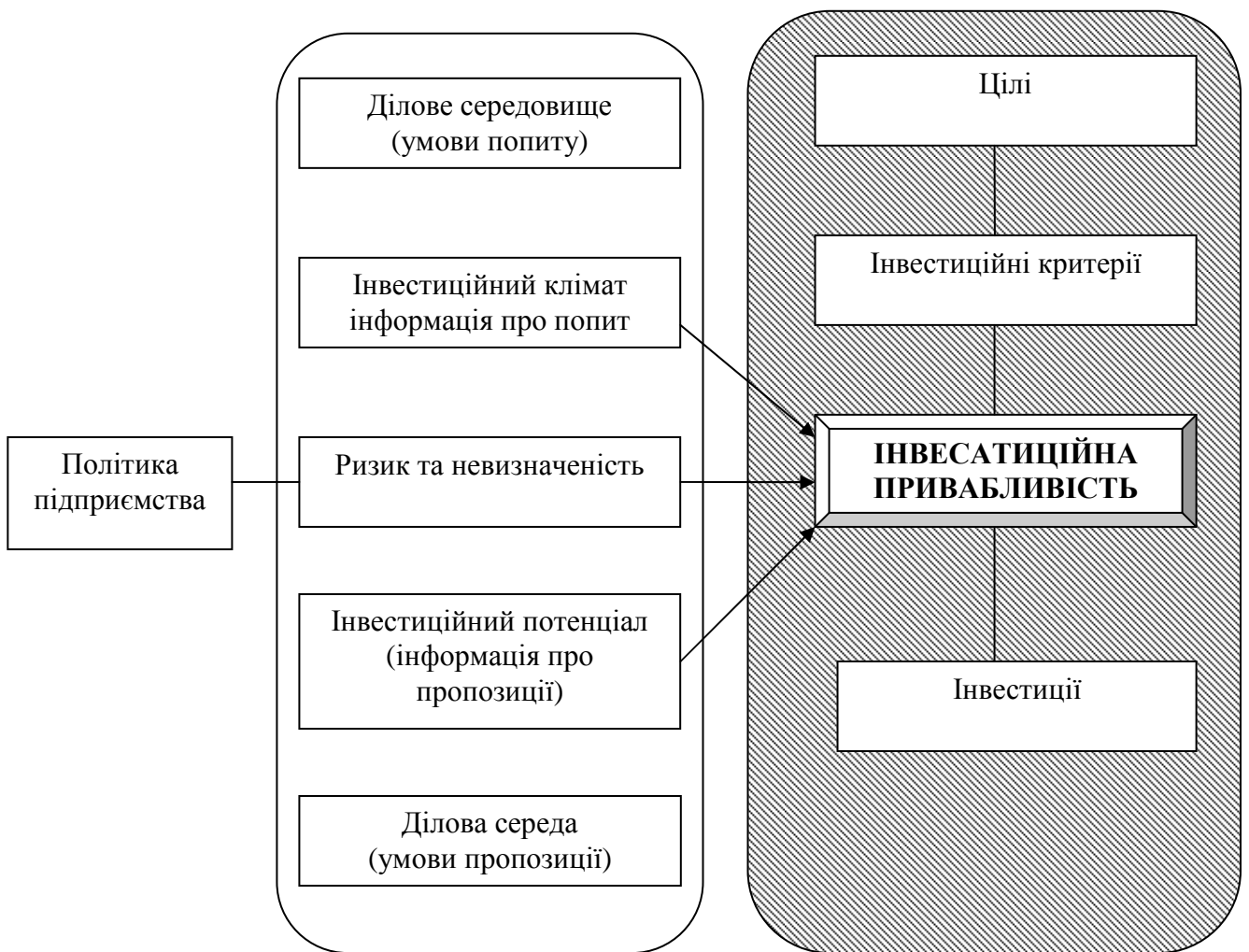
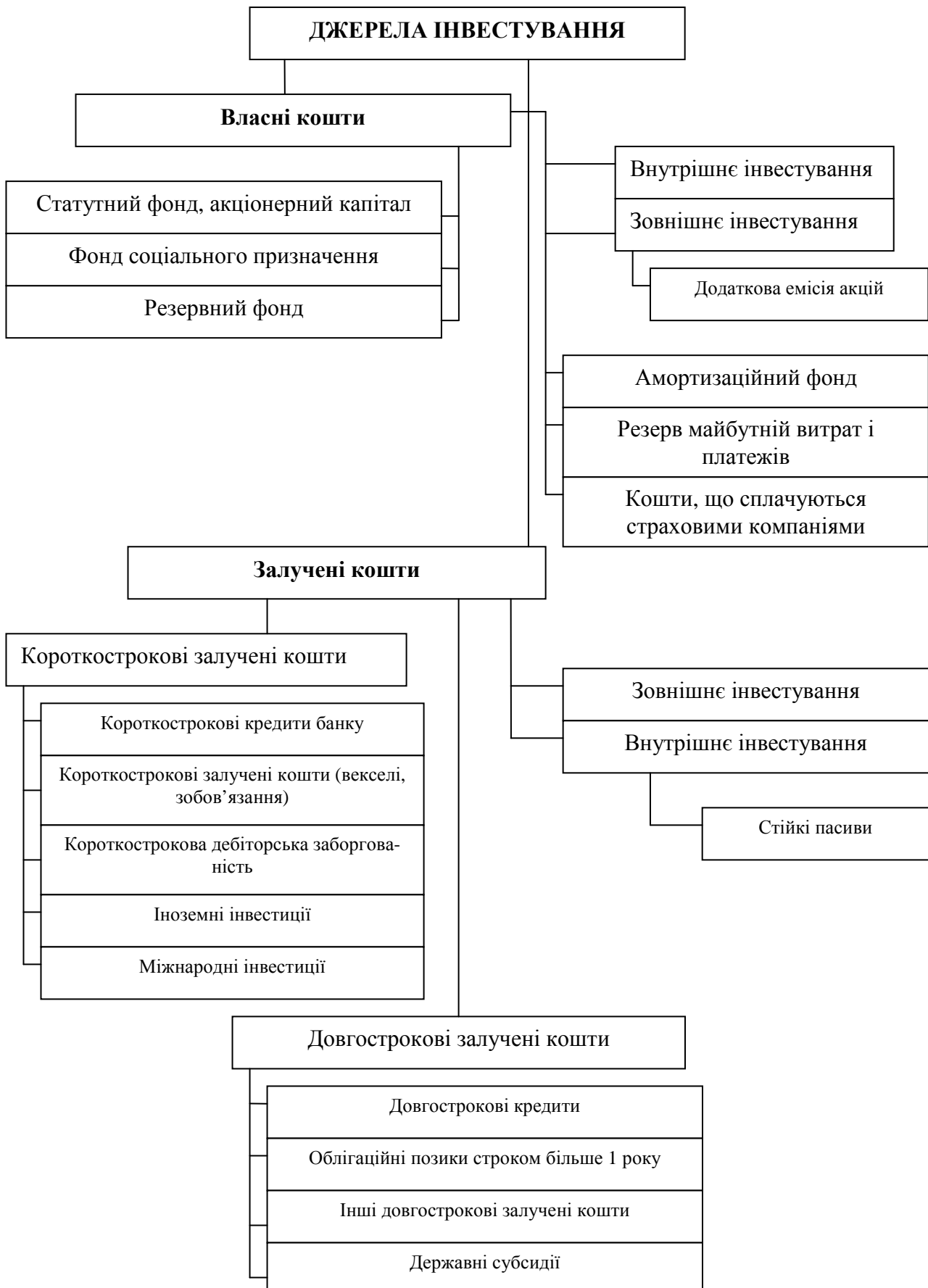

Рис. 2.9 – Приклад побудови ступеневого тренду

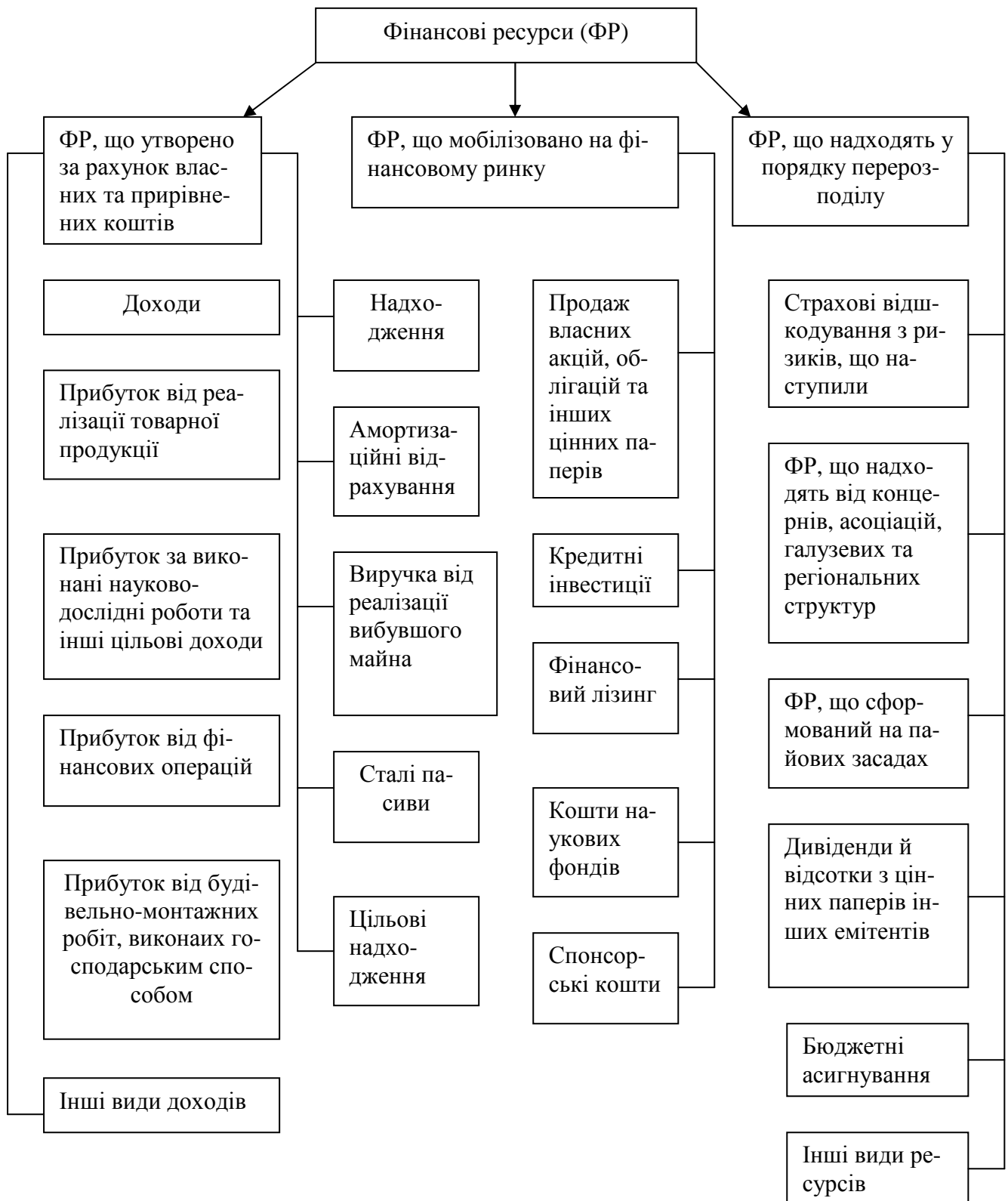
Оцінка інвестиційної привабливості підприємства

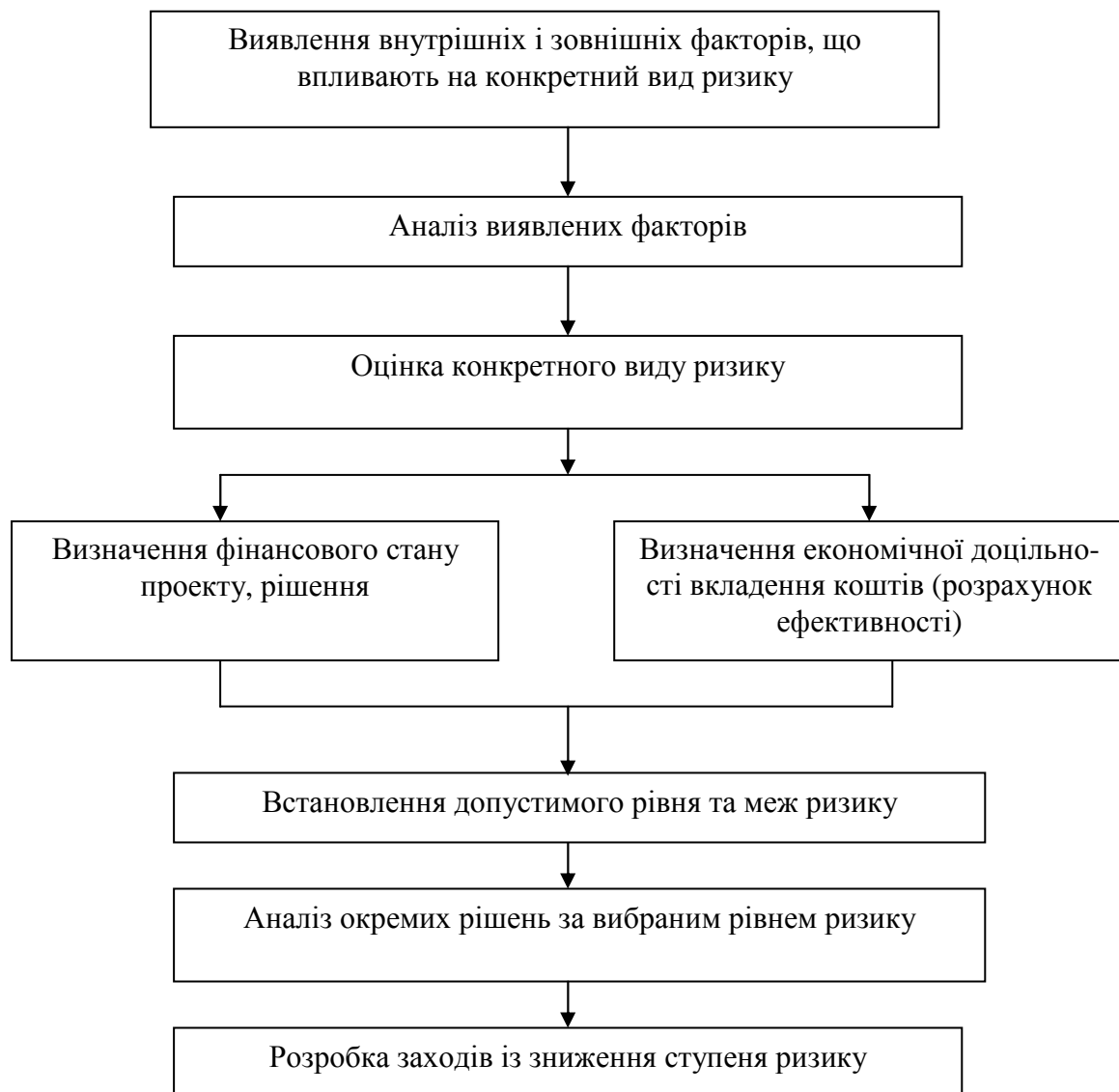

Джерела інвестування

Угрупування фінансових ресурсів інноваційного підприємства

Укрупнена блок-схема проведення оцінки ризику

Склад групи фахівців з розробки бізнес-плану

Навчальне видання

Методичні вказівки до організацій самостійної роботи та виконання практичних завдань з дидактичним забезпеченням з дисципліни «Інвестиційний менеджмент» (для студентів для студентів всіх форм навчання спеціальності 7.050201, 8050201 – «Менеджмент організацій», спеціалізації «Менеджмент готельного, курортного і туристського сервісу»).

Укладач: Наталія Миколаївна Влащенко

Редактор: М.З. Аляб'єв

Верстка: Ю.П. Степась

План 2009, поз. 546 М

Підп. до друку 3.11.09	Формат 60 x 84/1/16	Папір офісний
Друк на ризографі	Умовн.-друк. арк. 2,3	Обл.- вид.арк. 2,7
Тираж 100 прим.	Замовл. №	

61002, м. Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ
61002, м. Харків, вул. Революції, 12